

Tabell B Overgangsordning. Fylkeskommunene

I 2004 blir det foretatt flere større forandringer i fylkeskommunenes rammetilskudd. Kolonne 1-14 beskriver til sammen 10 oppgaveendringer der det langsiktige uttrekket blir fordelt etter kostnadsnøkkelen. I grunnlaget for beregningen av det langsiktige uttrekket er det benyttet befolkningstall per 1. januar 2004.

Kolonne 15-17 beskriver endringene innenfor barnevern, familievern og rus, der det langsiktige uttrekket dels vil bli fordelt etter kostnadsnøkkelen, dels etter fylkeskommunenes andel av skatteinntektene. Kolonne 18-20 illustrerer uttrekket som følge av at det innføres en generell ordning med momskompensasjon for kommunesektoren i 2004. Det langsiktige momsuttrekket vil dels bli fordelt etter kostnadsnøkkelen, dels etter innbyggertall.

Den langsiktige virkningen av oppgaveendringene og innlemmingene av øremerkede tilskudd er allerede lagt inn i beregningen av innbyggertilskuddet. Kolonne 14, 17 og 20 viser sum overgangsordning for oppgaveendringer og innlemminger i 2004. Disse tre kolonner er summert i kolonne 21. Kolonne 21 inngår i inntektssystemet med 80 prosent vekt i 2004. Kolonne 23 til 25 gjelder oppgaveendringer og innlemming av øremerkede tilskudd for årene 2001, 2002 og 2003.

Beløp som inngår i overgangsordningen prisjusteres, men dette fremgår ikke av tabell B.

Nedenfor vises en oversikt over saker som tabell B er justert for etter at departementet sendte ut rundskriv H-33/03 i etterkant av statsbudsjettets vedtak:

- Fritak for el-avgift. 40,678 millioner kroner legges inn i overgangsordningen, jf. kolonne 6.
- Grunnskoleinstitusjon. 32,2 millioner kroner omfordeles fra kommunene til fylkeskommunene, jf. kolonne 9.
- Gjeldsslette spesialisthelsetjenesten. 2,5 millioner kroner trekkes ut av fylkeskommunenes ramme som følge av gjeldsslettetilskudd ikke har vært korrigert for ubrukte lånemidler. Det vises til kolonne 10.
- Uttrekk barnevern, familievern og rus. 1,65 millioner kroner trekkes ut av fylkeskommunens ramme som følge av lavere renteutgifter i forbindelse med gjeldsslette ved ansvarsoverføringen. Det vises til kolonne 13.

Nye saker i 2004

Samlet vil oppgaveendringer for 2004 knyttet til tabell B være følgende:

Kol.	Oppgaveendringer, innlemminger mv.	Departement	Beløp i 1 000 kr
1	Tilskudd til PP-tjeneste	UFD	15 187
2	Teknisk fagskoleutdanning	UFD	-154 933
3	Redusert pensjonspremie i SPK	AAD	-183 482
4	Skolepakke II – etterberegning	UFD	39 720
5	Seniortiltak – etterberegning	UFD	35 167
6	Fritak for el-avgift	FIN	-40 678
7	Overtagelse Randsfjordbane	SD	5 500
8	Trekk elever i statlige/private skoler	UFD	-14 500
9	Grunnskoleinstitusjon	UFD	32 200
10	Gjeldsslette spesialisthelsetjenesten	HD	-2 500
13	Uttrekk barnevern, familievern og rus	BFD, SOS, HD	-3 667 038
16	Uttrekk merverdiavgift	FIN	-1 260 300
10	Sum oppgaveendringer, innlemminger mv.		-5 195 657

Kolonne 1 – Tilskudd til PP-tjeneste.

Det øremerkede tilskuddet til styrking av kommunal/fylkeskommunal PP-tjeneste med 300 fagårsverk blir innlemmet i inntektssystemet i 2004. Om lag 15 millioner kroner blir innlemmet i samsvar med det arbeidsgiveransvaret kommunene og fylkeskommunene har i forbindelse med disse stillingene.

Kolonne 2 – Teknisk fagskole.

Som følge av endring i finansieringen av teknisk fagskoleutdanning fra og med høsten 2003 skal midlene som fylkeskommunene i dag bruker på fagskoleutdanningen trekkes ut av rammetilskuddet. 5/12 ble trukket ut i 2003. De resterende 7/12 blir trukket ut i 2004. Dette fører til en ytterligere reduksjon i rammetilskuddet til fylkeskommunene på 155 millioner kroner. Uttrekket blir fordelt mellom fylkeskommunene på samme måte som uttrekket i 2003.

Kolonne 3 – Redusert pensjonspremie i SPK.

I 2003 har fylkeskommunene fått kompensasjon over rammetilskuddet for at pensjonspremiene for lærere i den videregående skolen har økt fra 8 til 14 prosent. Av økningen er 2 prosentpoeng engangspremie for 2003. I 2004 vil den delen av kompensasjonen som er knyttet til engangspremien i 2003 trekkes ut av rammetilskuddet til fylkeskommunene. Rammetilskuddet til fylkeskommunene blir derfor redusert med 183 millioner kroner.

Kolonne 4 – Skolepakke II - etterberegning.

Inngått tariffavtale i oktober 2001 mellom staten og lærerorganisasjonene innebar blant annet at alle lærere og skoleledere fikk ett lønnstrinn 1. januar 2002 og ytterligere to lønnstrinn 1. august 2002. Utdannings- og forskningsdepartementet har på bakgrunn av nye data høsten 2002 etterberegnet de økonomiske virkningene av avtalen, og om lag 40 millioner kroner er fordelt på grunnlag av beregninger foretatt av Utdannings- og forskningsdepartementet for den enkelte fylkeskommunen.

Kolonne 5 – Seniortiltak - etterberegning.

Seniortiltakene innebærer at leseplikten for lærere som er 58 år og eldre ble redusert med 1 prosent fra 1. januar 2002 og 5 prosent fra 1. august 2002. Utdannings- og forskningsdepartementet har på grunnlag av nye data høsten 2002 etterberegnet de økonomiske virkningene av avtalen og om lag 35 millioner kroner er fordelt på grunnlag av beregninger foretatt av Utdannings- og forskningsdepartementet for den enkelte fylkeskommune.

Kolonne 6 – Fritak for el-avgift.

På grunn av fritaket for el-avgift for offentlig sektor fra 1. januar 2004 ble det foretatt et uttrekk av rammetilskuddet fra fylkeskommunene på 84 millioner kroner. I revidert nasjonalbudsjett 2004 legges det opp til å innføre et nytt avgiftssystem som avgiftslegger deler av el-forbruket i næringsvirksomhet og offentlig forvaltning fra 1. juli 2004. Uttrekket fra rammetilskuddet blir derfor halvert. Uttrekket etter revidert nasjonalbudsjett er 42 millioner kroner. 40,678 millioner kroner legges tilbake gjennom overgangsordningen, mens prisjusteringen på 1,322 millioner kroner legges til innbyggertilskuddet.

Kolonne 7 – Overtagelse Randsfjordbanen.

Fra 2002 overtok Buskerud fylkeskommune ansvaret for den framtidige kollektivtransporten mellom Drammen og Hønefoss som erstatning for det tidligere lokaltogtilbudet på Randsfjordbanen. Det ble i den forbindelsen overført 5,5 millioner kroner fra Samferdselsdepartementets budsjett til den ordinære skjønnsrammen. Buskerud fylkeskommune mottar i 2003 5,5 millioner kroner tilskudd til dette formålet. I 2004 blir tilskuddet tatt ut av skjønnsrammen og lagt inn i overgangsordningen i inntektssystemet på vanlig måte.

Kolonne 8 – Trekk for elever i statlige og private skoler.

Som følge av at antall elever i statlige og private skoler øker blir rammetilskuddet til fylkeskommunene redusert med 14,5 millioner kroner. Beløpet er fordelt mellom fylkeskommunene etter kostnadsnøkkelen. Det vises til omtale i revidert nasjonalbudsjett.

Kolonne 9 – Grunnskoleinstitusjon.

Tilskuddet til institusjoner på kapittel 221, post 61 på Utdannings- og forskningsdepartementets budsjett, ble innlemmet i rammetilskuddet til kommunene i 2004. 35 millioner kroner ble lagt inn i kommunens ramme i forbindelse med foreløpig grønt hefte. Det viser seg imidlertid at det er behov for en mer gradvis tilpasning til inntektssystemets kriterier. Storparten av midlene bør i tillegg overføres til fylkeskommunen som ansvarlig instans, jf. opplæringsloven §§ 13-2 og 13-3a. Det legges derfor nå opp til at de berørte kommuner og fylkeskommuner i 2004 vil få tildelt midler med utgangspunkt i bevilget tilskudd til den enkelte institusjon i 2003. Endringen innebærer en omfordeling av 32,2 millioner kroner fra kommunene til fylkeskommunene. Det vises til omtale i revidert nasjonalbudsjett.

Kolonne 10 – Gjeldsslette spesialisthelsetjenesten.

I forbindelse med gjeldssletteoppgjøret og behandling av de eiendommer der staten ved Helsedepartementet og fylkeskommunene ikke var enige om ansvarsfordelingen,

har tvistenemnden avgitt en kjennelse jf. omtale i St.prop. nr. 1 (2003-2004). I tråd med vedtatte prinsipper for det økonomiske oppgjøret, skal fylkeskommunen motta tilskudd til sletting av gjeld for de eiendommer hvor nemndens kjennelse eller forlikene har resultert i at ansvaret er tillagt helseforetakene. Når gjeld til fylkeskommunene slettes i denne forbindelse, vil behovet for inntekter til å dekke kapitalkostnader knyttet til gjelden bli redusert tilsvarende. Rammetilskuddet til fylkeskommunene (kapittel 572, post 60) er derfor redusert med 2,5 millioner kroner i 2004 (1/2 års effekt). Det vises til omtale i revidert nasjonalbudsjett.

Kolonne 11 – Sum oppgaveendringer m.v. i 2004.

Summen av kolonne 1 – 10.

Kolonne 12 – Andel beregnet utgiftsbehov 2004.

Indeksene for beregnet utgiftsbehov (alderskriterier og ikke alderskriterier) er vektet sammen til én indeks for beregnet utgiftsbehov. Fra vedlegg D er kolonne 8 multiplisert med kolonne 1 og gitt vekten 66,9 prosent, mens kolonne 18 er multiplisert med kolonne 9 og gitt vekten 33,1 prosent. Tall i promille.

Kolonne 13 – Fordeling etter inntektssystemets kriterier.

Landssummen av kolonne 11 multiplisert med andel beregnet utgiftsbehov.

Kolonne 14 – Overgangsordning for oppgaveendringer i 2004.

Kolonne 11 minus kolonne 13.

Kolonne 15 - 17 – Uttrekk barnevern, familievern og rus.

Som følge av at fylkeskommunene i 2004 mister ansvaret for barnevern, familievern og behandling og omsorg for rusmisbrukere blir de frie inntekter til fylkeskommunene redusert med om lag 3,7 milliarder kroner.

I kommuneproposisjonen for 2004 (St.prp. nr 66 (2002-2003)) presenterte departementet et anslag på den kortsiktige og den langsiktige fordelingen av uttrekket knyttet til barnevern, familievern og rus. I kolonne 15 og 16 presenteres oppdaterte beregninger for fordelingen av uttrekket. Endringen i forhold til tall som ble presentert i kommuneproposisjonen har for det første sammenheng med at den kortsiktige fordelingen av uttrekket er noe justert, jf omtale i kapittel 2 i St.prp. nr 1 (2003-2004). Endringen har for det andre sammenheng med at departementet i kommuneproposisjonen la til grunn at hele det langsiktige uttrekket ville komme på rammetilskuddet. Departementet legger nå til grunn at uttrekket vil bli fordelt på skatteinntekter og rammetilskudd. Denne justeringen fører bare til mindre endringer i tallene for den enkelte fylkeskommune.

Seks fylkeskommuner har en restlånegjeld eksklusive ubrukte lånemidler per 31. desember 2003 som er lavere enn tidligere bevilget og utbetalt gjeldsslettetilskudd. Det vises til kommentarer i tabell C vedrørende korreksjon i gjeldssletten for disse fylkeskommunene på samlet 5,804 millioner kroner. Når gjeld til fylkeskommunene slettes i forbindelse med ansvarsoverføringen, vil behovet for inntekter til å dekke rentekostnader knyttet til gjelden bli redusert. Forholdet til avskrivninger ble allerede ivaretatt i det opprinnelige uttrekket i St.prp. nr. 1 (2003-2004). Rammetilskuddet til fylkeskommunene er derfor redusert med 1,65 millioner kroner i 2004 (1/2 års effekt).

Kolonne 15 viser den kortsiktige fordelingen av uttrekket knyttet til barnevern, rus og familievern. Kolonne 16 viser den langsiktige fordelingen av uttrekket. Kolonne 17 viser overgangsordningen for uttrekket barnevern, familievern og rus.

Kolonne 18 - 20 – Nøytral merverdiavgift for kommunesektoren.

Departementet har ved uttrekket søkt å beregne hvor mye kommunesektoren vil betale i merverdiavgift for anskaffelser i 2004 for ikke avgiftspliktig virksomhet. Ved denne beregning har departementet tatt utgangspunkt i regnskapsstatistikken for 2002. Ved hjelp av prisindekser er 2002-data justert opp til 2004-nivå:

1. Departementet har hentet inn regnskapstall for 2002 for kommunale/fylkeskommunale virksomheter hvor det ikke foreligger vedtak, eller er lagt fram forslag for Stortinget om overføring til annet forvaltningsorgan. Det innebærer for eksempel at det ikke er hentet inn eller tatt med i beregningen merverdiavgiftsutgifter for fylkeskommunale barnevernstjenester.
2. For kommuner mv. hvor det ikke foreligger regnskapsstatistikk for 2002 (blant annet 10 kommuner og en del kommunale og fylkeskommunale foretak og selskaper (IKS)) er det benyttet statistikk for 2001 når slik foreligger. For kirkelig fellesting er det benyttet kirkestatistikk for 2001.
3. Det er for hver utgiftsart som nyttes i statistikken beregnet hvor stor andel av anskaffelsene som er merverdiavgiftspliktige. De beregnede andeler varierer fra 5 prosent til 100 prosent. Det er ikke beregnet merverdiavgift på lønn og anskaffelser under hovedseriene 3 og 4. De beregnede andeler er satt på grunnlag av opplysninger om anskaffelser fra intern-regnskapene til et utvalg på 20 kommuner (gjelder typer av anskaffelser, ikke detaljert forbruk i kroner). Det er beregnet andeler både for drift- og investeringsregnskap, men beregninger for investeringsregnskap er ikke lagt til grunn for uttrekk fra den enkelte kommune eller fylkeskommune.
4. Ved å kople brutto utgift per art med en beregnet andel, jf. pkt. 3, er det beregnet merverdiavgift for den enkelte art i 2002. Dette er gjort for driftsregnskap og for investeringsregnskap. Samme metode er brukt for de enheter hvor det foreligger regnskapsstatistikk.
5. For virksomheter hvor det ikke foreligger regnskapsstatistikk (helse- og sosialtjenester fra private) er det beregnet et trekk som er fordelt på kommuner ut fra andel kjøp av tjenester som erstatter egenproduksjon.
6. Sum beregnet merverdiavgift for kommuner og fylkeskommuner mv. for anskaffelser i investeringsregnskapet, jf. pkt. 3, er fordelt forholdsmessig på kommuner og fylkeskommuner ut fra andel av merverdiavgift i driftsregnskapet. Når beregnet merverdiavgift for anskaffelser i investeringsregnskapet ikke er nyttet direkte som grunnlag for uttrekk, har dette sammenheng med at investeringsutgifter varierer mye fra år til år for den enkelte kommune. Det er i beregningene dermed lagt til grunn at nivået på investeringsutgifter er proporsjonalt med nivået på driftsutgiftene.
7. Ut fra 1-6 er det beregnet et brutto uttrekk per kommune og fylkeskommune. Det er gjort fradrag for dagens begrensede kompensasjonsordning (1,45 mrd. for kommuner og 0,15 mrd. for fylkeskommuner). Kommunens/fylkeskommunens andel av fradrag er beregnet ut fra kommunens/fylkeskommunens andel av brutto uttrekk.

8. For kommunale og fylkeskommunale foretak og interkommunale samarbeid er hovedkontorkommunen belastet med uttrekket for foretaket/samarbeidet.
9. For interkommunale selskaper (IKS) er hovedkontorkommunen belastet med uttrekket som er beregnet for selskapet.

Det trekkes derfor om lag 1,3 milliarder kroner ut av fylkeskommunenes rammetilskudd. Fordelingen av det kortsiktige uttrekket er presentert i kolonne 18.

Kolonne 19 viser hvordan momsuttrekket vil fordele seg mellom fylkeskommunene på lang sikt. Uttrekket vil dels bli fordelt etter innbyggertall, dels etter kostnadsnøkkelen. Departementet har lagt til grunn at den delen av momsuttrekket som kan knyttes til drift (om lag 872 millioner kroner) skal fordeles etter kostnadsnøkkelen, mens den delen av uttrekket som kan knyttes til investeringer (om lag 389 millioner kroner) skal fordeles etter innbyggertall. Kolonne 20 presenterer overgangsordningen for uttrekket.

Kolonne 21 – Sum overgangsordninger i 2004.

Sum av kolonne 14, 17 og 20.

Kolonne 22 – Overgangsordningen for oppgaveendringer i 2004.

Førsteårvirkning av overgangsordningen. 80 prosent av kolonne 21.

Kolonne 23 – Overgangsordning for oppgaveendringer, 2003.

Det er 2. år for oppgaveendringer fra 2003 i overgangsordningen. 60 prosent av kolonne 13 og kolonne 17 i vedlegg 1, tabell B i Rundskriv H-14/03 *Revidert beregningsteknisk dokumentasjon*.

Kolonne 24 – Overgangsordning for oppgaveendringer, 2002.

Det er 3. år for oppgaveendringer fra 2002 i overgangsordningen. 40 prosent av kolonne 19 i vedlegg 1, tabell B i *Beregningsteknisk dokumentasjon* til St.prp. nr. 1 (2002-2003).

Kolonne 25 – Overgangsordning for sykehustrekket, 2002.

Det er 3. år for oppgaveendringer fra 2002 i overgangsordningen. 40 prosent av kolonne 12 i vedlegg 1, tabell B i *Beregningsteknisk dokumentasjon* til St.prp. nr. 1 (2001-2002).

Kolonne 26 – Overgangsordning for oppgaveendringer, 2001.

Det er 4. år for oppgaveendringer fra 2001 i overgangsordningen. 20 prosent av kolonne 14 i vedlegg 1, tabell B i *Beregningsteknisk dokumentasjon* til St.prp. nr. 1 (2001-2002).

Kolonne 27 – Sum overgangsordning.

Summen av kolonne 22 – 26. Tallet benyttes i tabell 2, kolonne 3.